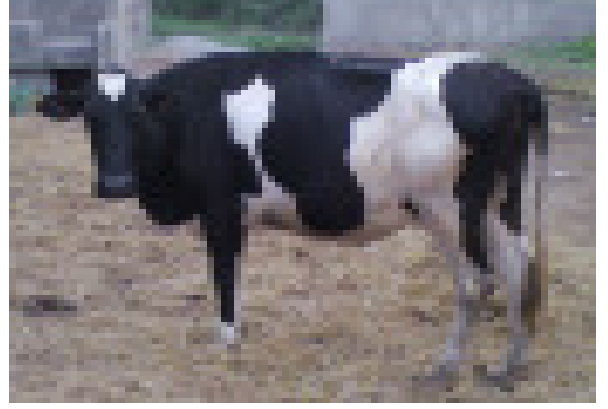

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಶು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

'ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ' ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ಜೀವ ಸೆಲೆ. ಮಳೆ ಮೋಡಗಳು ಕಪ್ಪಿಡುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ತರಹೇವಾರಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಂಗತಿ. ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಉತ್ತು, ಬಿತ್ತಲು ಬಳಸುವ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ರೈತನ ನಿತ್ಯದ ಒಡನಾಡಿಗಳಾದ ದನಕರುಗಳು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತ ತನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಶುಪಾಲಕರು ಮುಂಗಾರಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಹಲವು ಪಶುಪಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಾನುವಾರು ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ದನಕರುಗಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಆಂತರಿಕ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯ ಆಗಮನದಿಂದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಶಾಖ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚುವ ಆರ್ದ್ರತೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ (ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ) ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ಯಾಶ್ಚುರೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯವೊಂದರ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬದಲಾದ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಪಶುಗಳು ಗಂಟಲು ರೋಗ ಎಂಬ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ.

ಗಂಟಲು ಬೇನೆ ಅಥವಾ ಗಳಲೆ ರೋಗವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಕಾಯಿಲೆಯು ಮಾರಾಣಾಂತಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ರೋಗಪೀಡಿತ ರಾಸುವಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ತಲೆ ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾವು ಕಂಡುಬಂದು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ರಾಸುಗಳು ನರಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಈ ರೋಗವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿದ್ದು, ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದು ರಾಸುವಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಗಂಟಲು ಬೇನೆಗೆ ಲಸಿಕೆಯು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು. ರಾಸುಗಳನ್ನು ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲು ಮುಂಗಾರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾದ ನಂತರವೂ ಕೆಲಸದ ಬಿಡುವಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿದ

ದಿನದಂದು ರಾಸಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆದಾರರು ಸಹ ಗಂಟಲು ರೋಗದಿಂದ ಕುರಿ/ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪಶುಪಾಲನ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಆಗಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದು.

ಚಪ್ಪೆ ರೋಗ

ಮುಂಗಾರು ಆರಂಭದ ದಿನದಲ್ಲಿ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ರೋಗ. ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ 6 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಬ್ಬಿರುವ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂಗಾರಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣದ ಬದಲಾಣೆಗಳು ರೋಗ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ರೋಗಾಣುಗಳು ಮೇವು, ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮಾಂಸಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜೀವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಮಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳಿಗಾಗ ಬಹುದಾದ ಗಾಯ ಮೊದಲಾದ ಹಾನಿಯು, ರೋಗಾಣುಗಳು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲು ಸಹಕರಿಸಿ, ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮಾಂಸಖಂಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಚಪ್ಪೆ ಭಾಗ ಅಥವಾ ಮುಂಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಊತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದನಗಳು ನೋವಿನಿಂದ ಕುಂಟುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಊತ ಬಂದಿರುವ ಭಾಗವು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ತುಂಬಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ದನಗಳು ಅತಿಯಾದ ಜ್ವರದಿಂದ ನರಳುತ್ತವೆ. ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 24 ರಿಂದ 36 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಬೇಸಾಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳ ಜೀವಹಾನಿ ರೈತನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೆ

ಕುಗ್ಗಿಸಬಲ್ಲದು. ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ರೈತರು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯಾದರೂ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಚಪ್ಪೆ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕರಳು ಬೇನೆ

ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿನ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ರೋಗ. ಈ ರೋಗವು ಕ್ಲಾಸ್ಟಿಡಿಯಂ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಾಣುವಿನಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚಿಗುರಿ ನಿಲ್ಲುವ ಹಸಿರಿನಿಂದಾಗಿ ಕುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುವಿಕೆ, ಉದರ ಬೇನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭೇದಿ ಸಹ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಳುವ ಕುರಿಗಳು ಕಾಲನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಆಡಿಸಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುವವು.

ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ 3 ತಿಂಗಳು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವಯಸ್ಸಿನ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಗರ್ಭದ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಮರಿ ಹಾಕುವ 3-4 ವಾರ ಮುಂಚೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ, ಮರಿಗಳು ತಾಯಿಯ ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲಿನ ಮೂಲಕ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಕುರಿ ಮಂದೆಯನ್ನು ಒಣ ಹುಲ್ಲು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೇಯಲು ಸಾಗಿಸಬೇಕು.

ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಇತರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಇಂದಿನ ಕರುಗಳೆ ಮುಂದಿನ ರಾಸುಗಳು. ಕರು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹೈನೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಘಟ್ಟ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಕರುಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರದ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ (ನ್ಯೂಮೋನಿಯಂ) ಯಿಂದ ಬಳಲುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬರದಂತೆ ಮತ್ತು ಕರುಗಳು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಂತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಳೆ ನೀರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದರೂ, ಅದು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೊರಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಹೈನು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಚ್ಚಲುಬಾವು ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು, ಕೋಳಿಮನೆ, ಹಂದಿಗೊಂಡು ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳು ಮೇಯಲೆಂದೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿಡುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಊರೊಟ್ಟಿನದಾಗಿ

ಹುಲ್ಲಿಗಾವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಾವುದಕ್ಕೋ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕೊರತೆ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೈನುಗಾರರ ಗುರಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮೇವನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಅವರ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಬೇಕು.

ಮುಂಗಾರಿನ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮೇವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಮೇವಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ರೈತರು ಪಶುಪಾಲನ ಇಲಾಖೆ, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಶೇಖರಿಸುವುದು ಒಳಿತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಏಕದಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ (ಆಫ್ರಿಕನ್ ಟಾಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ), ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಹೈನುರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಹೇ (ಒಣಗಿಸಿದ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು) ಅಥವಾ ರಸಮೇವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಇರುವ ರೈತರು ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇಪಿಯರ್, ಪ್ಯಾರ ಹುಲ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಳೆ ಆರಂಭವಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಕಾಂಡ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಲ್ಲು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರವೂ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸಿರಿರುವಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಬಿ. ಕೆ. ರಮೇಶ, ಬಿ. ಟಿ. ನಿಂಗನೂರ ಮತ್ತು ಸಿ. ಎಮ್. ರಫೀ
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಹಗರಿ-ಚಿಲಿಗಿರಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ☎ : ೯೪೪೮೫೬೭೭೨೩